

**Дослідження з оптимізації виробничо-фінансової діяльності аптек
з виготовлення ліків**

Слободянюк М.М., Фуцик Ю.В.

*Кафедра фармацевтичного менеджменту та маркетингу
Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна
veritas_kh@ukr.net*

Не дивлячись на те, що лікарські засоби (ЛЗ) аптечного виготовлення суттєво зменшились в асортименті аптек, вони зберігають важливі медичну, терапевтичну і соціальну функції. Значні обсяги таких ЛЗ виробляються у аптеках, які забезпечують стаціонари лікарень різного профілю (лікарняні або міжлікарняні аптеки). Такі ЛЗ являються доповненням до арсеналу медикаментозної терапії лікарів, в першу чергу особливих категорій хворих: дітей різного віку, людей, похилого віку, у лікуванні окремих нозологічних захворювань тощо. Різке зменшення виготовлення ліків в аптеках (до 1,66% від всієї кількості аптек) обумовлено організаційно-економічними, ліцензійними та професійними причинами.

Матеріали і методи. У роботі нами використано статистичні матеріали МОЗ України, матеріали сайтів вітчизняних й закордонних аптек, публікації та власні дослідження діяльності окремих аптек. Використано загально наукові й спеціальні методи, як: історичний, аналітичний, системного аналізу, маркетингових досліджень та методи економічного аналізу.

Результати та їх обговорення. Результати проведеного дослідження показують, що в Україні в середині минулого століття ЛЗ аптечного виготовлення складала більше половини від усіх ЛЗ. Із розширенням промислового виробництва ліків в кінці 80-х років їх кількість зменшилась до 14%, а на початку поточного століття до 7%. Згідно ліцензій всього 378 аптек займаються власними виготовленням ліків. Відмічено активне виготовлення ліків аптеками (до 20%) у країнах Західної Європи та Скандинавії. Проведений аналіз асортименту вітчизняної аптеки показує, що значну долю займають ЛЗ для лікування і профілактики простудних захворювань (29%), знеболюючі і протизапальні (19%), ранозагоюючі (8%), проти-грибкові (7%) і ректальні ЛЗ (6%). В групі протигрибкових та інших дерматологічних засобів представлені препарати для зовнішнього застосування у формі мазей, лініментів, гелю, присипки. Встановлено розширення асортименту продукції за рахунок косметичних засобів у формі присипок, кремів, лосьйонів, розчинів.

Висновки. Встановлено різке зменшення кількості аптек, що займаються власним виробництвом ЛЗ. Проведена оцінка асортименту продукції аптечного виготовлення. Встановлена значна доля продукції косметичних засобів (біля 25%). Проводиться економічний аналіз виготовлення продукції та планується формування оптимальних переліків і їх кількостей для досягнення дохідності виробничої діяльності аптеки.